

Föreskrifter och anvisningar 10/2012

Presenterande av kostnader och intäkter i avtal om långsiktigt sparande och i försäkringar

Dnr
4/101/2011

Utfärdade
19.9.2012

Gäller från
1.4.2013

FINANSINSPEKTIONEN

telefon 010 831 51

fax 010 831 5328

fornamn.efternamn@finanssivalvonta.fi

www.finansinspektionen.fi

Upplysningar

Marknadstillsyn/Investeringsprodukter

Marknadsuppförande/Kundskydd

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	4
1.1	Tillämpningsområde	4
1.2	Definitioner	5
2	Lagstiftningsgrund och internationella rekommendationer	7
2.1	Lagstiftning	7
2.2	EU-direktiv	7
2.3	Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter	7
2.4	Internationella rekommendationer	7
3	Syfte	9
4	Skyldighet att informera innan avtal ingås	10
4.1	Uppgifter som ska lämnas innan avtal ingås	10
4.2	Offertkalkyl	11
4.2.1	<i>Offertkalkyler i LS-avtal</i>	11
4.2.2	<i>Offertkalkyler för pensionsförsäkringar</i>	12
4.2.3	<i>Utformning av offertkalkyler för LS-avtal och pensionsförsäkringar</i>	12
4.3	Sammandrag av offertkalkylen för LS-avtal och pensionsförsäkringar	13
4.4	Basfakta om offertkalkylen och offertkalkyler för sparlivförsäkringar	14
4.5	Basfakta och offertkalkyler i kapitaliseringsavtal	15
4.6	Kostnader som ska beaktas i offertkalkylen, sammandraget av offertkalkylen och basfakta	15
5	Informationsskyldighet under pågående avtalsförhållande	17
5.1	Uppgifter som ska lämnas under pågående avtalsförhållande	17
5.2	LS-avtal	18
5.3	Pensionsförsäkringsavtal som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft	19
5.4	Pensionsförsäkringsavtal som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft	20
5.5	Sparlivförsäkringsavtal som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft	21

5.6	Sparlivförsäkringar som har tecknats innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft	23
5.7	Kapitaliseringsavtal	23
5.8	Metod för beräkning av intäkter och kostnader	23
6	Övergångs- och ikraftträdandebestämmelser	25
7	Upphävda föreskrifter och anvisningar	26
8	Bilagor	27
8.1	Modeller för sammandrag av offertkalkylen	27
8.1.1	<i>LS-avtal</i>	27
8.1.2	<i>Fondanknutna pensionsförsäkringar</i>	28
8.1.3	<i>Pensionsförsäkringar med fast beräkningsränta</i>	28
8.2	Modell för basfakta om offertkalkylen	29
8.2.1	<i>Fondanknutna sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal (om spararen inte ges någon offertkalkyl)</i>	29
8.2.2	<i>Sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal med fast beräkningsränta (om spararen inte ges någon offertkalkyl)</i>	29
8.2.3	<i>Fondanknutna sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal (om spararen inte ges en offertkalkyl)</i>	30
8.3	Beräkning av årliga avgifter för faktablad med basfakta för investerare	31

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande av Finansinspektionens tillsynsobjekt som avses i 4 § i lagen om Finansinspektionen och andra finansmarknadsaktörer som avses i 5 § i nämnda lag och på aktörer som avses i 4 och 18 k § i lagen om placeringsfonder:

- inlåningsbanker
- värdepappersföretag
- fondbolag
- livförsäkringsbolag
- försäkringsförmedlare
- filialer i Finland till utländska kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag och livförsäkringsbolag som har fått koncession i någon annan än en EES-stat.

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas även på filialer i Finland till följande andra finansmarknadsaktörer som avses i 5 § i lagen om Finansinspektionen och utländska EES-tillsynsobjekt som avses i 6 § i nämnda lag och till aktörer som avses i 4 och 18 a § i lagen om placeringsfonder:

- utländska kreditinstitut
- utländska värdepappersföretag
- utländska fondbolag och fondföretag
- utländska livförsäkringsbolag
- utländska försäkringsförmedlare.

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas även på följande utländska tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer som har fått koncession i någon annan stat än Finland och som avses i 5 och 6 § i lagen om Finansinspektionen och på aktörer som avses i 4, 18 b och 18 o § i lagen om placeringsfonder och som tillhandahåller tjänster utan etablering av filial:

- utländska kreditinstitut
- utländska värdepappersföretag
- utländska fondbolag och fondföretag
- utländska livförsäkringsbolag

- utländska försäkringsförmedlare.

Med undantag av punkt 8 i kapitel 4, tillämpas dessa föreskrifter och anvisningar inte på försäkringsmäklare, filialer till utländska försäkringsmäklare eller på utländska försäkringsmäklare som tillhandahåller tjänster i Finland utan etablering av filial.

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas inte på följande tillsynsobjekt som avses i lagen om Finansinspektionen:

- livförsäkringsbolag som har slutat bevilja nya försäkringar innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft (s.k. run off-försäkringsbolag)
- utländska livförsäkringsbolag och deras filialer som har slutat bevilja nya försäkringar innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft (s.k. run off-försäkringsbolag).

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas vid presenterandet och beräkningen av kostnader och intäkter i sparavtal som avses i lagen om bundet långsiktigt sparande och i följande försäkringar, om försäkringssökande eller försäkringstagare i enlighet med 3 § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal är en konsument eller en sådan annan fysisk eller juridisk person som kan jämföras med en konsument:

- pensionsförsäkringar med fast beräkningsränta och fondanknutna pensionsförsäkringar enligt 13 § 1 mom. och 15 § i lagen om försäkringsklasser
- sparlivförsäkringar med fast beräkningsränta och fondanknutna sparlivförsäkringar enligt 13 § 1 mom. och 15 § i lagen om försäkringsklasser
- sparlivförsäkringsdelar av sådana kombinerade försäkringar som innefattar både en sparlivförsäkring enligt 13 § 1 mom. eller 15 § i lagen om försäkringsklasser och en annan personförsäkring enligt 13 § 2 mom. i nämnda lag, förutsatt att försäkringen innehåller ett sparbelopp som ska betalas när försäkringstiden går ut
- kapitaliseringsavtal med fast beräkningsränta och fondanknutna kapitaliseringsavtal som avses i 18 § i lagen om försäkringsklasser.

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas inte på följande försäkringar:

- gruppförsäkringar
- försäkringsavtal med fast beräkningsränta som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft och där försäkringsbesparingarna inte kan styras till den fondanknutna delen.

1.2 Definitioner

I dessa föreskrifter och anvisningar avses med

- *kostnader* alla avgifter, ersättningar och arvoden som minskar sparmedlen eller försäkringsbesparingarna, dock inte försäkringsersättningarna
- *beräkning av nollavkastning* en beräkning som avses i 4 § i statsrådets förordning om tjänsteleverantörens informationsskyldighet vid bundet långtidssparande och där avkastningen på sparmedlen är noll samt motsvarande beräkning som ska göras för försäkringsavtalen. Antagandet i beräkningen är att avkastningen på de

placeringsobjekt som är anknutna till avtalet före avdrag för de kostnader som beaktas i offertkalkylerna är noll.

- *motiverad realistisk förväntad avkastning* en motiverad realistisk bedömning om förväntad avkastning som avses i 4 § i statsrådets förordning om tjänsteleverantörens informationsskyldighet vid bundet långtidssparande och en motiverad realistisk bedömning om förväntad avkastning för de placeringsobjekt som är anknutna till försäkringsavtalet eller förväntad avkastning för försäkringar med fast beräkningsränta
- *LS-avtal* sparavtal som avses i 1 § 1 mom. i lagen om bundet långsiktigt sparande
- *rapporteringsperiod* en period på högst ett år som har avtalats med spararen och för vilken information ges under avtalsförhållandet
- *sparare* en fysisk person som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om bundet långsiktigt sparande, en försäkringstagare som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten i lagen om försäkringsavtal och en försäkringssökande som avses i 5 § i lagen om försäkringsavtal
- *spartid*, i fråga om LS-avtal en spartid som avses i 10 § 1 mom. 5 punkten i lagen om bundet långsiktigt sparande och som börjar när den första avtalsenliga betalningen erläggs och upphör när återbetalningen av besparingarna inleds, och i fråga om försäkringsavtal en tidsperiod som börjar när den första betalningen enligt försäkringsavtalet erläggs och upphör när sparbeloppet betalas ut eller utbetalningen av pensionsposter inleds
- *tid för utbetalning av sparmedel* en tidsperiod som i LS-avtal börjar när spartiden har gått ut och upphör när sparmedlen har betalats tillbaka, och som i försäkringsavtal infaller mellan begynnelse- och slutdatum för utbetalning av pensionsposter
- *den som har rätt till sparmedlen* en fysisk person som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten i lagen om bundet långsiktigt sparande
- *sparmedel* sparmedel som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten i lagen om bundet långsiktigt sparande
- *försäkringsbesparingar* försäkringsbesparingar utan avdrag för poster som föranleds av ett eventuellt återköp
- *tillsynsobjekt* företag eller fysiska personer som omfattas av tillämpningsområdet i avsnitt 1.1 i dessa föreskrifter och anvisningar.

2 Lagstiftningsgrund och internationella rekommendationer

2.1 Lagstiftning

Inom ämnesområdet för dessa föreskrifter och anvisningar finns följande författningar:

- lag om bundet långsiktigt sparande (1183/2009, LS-lag)
- lag om försäkringsavtal (543/1994)
- lag om försäkringsklasser (526/2008)
- lag om försäkringsförmedling (570/2005)
- statsrådets förordning om tjänsteleverantörens informationsskyldighet vid bundet långtidssparande (1748/2009, LS-förordning)
- justitieministeriets förordning om information om livförsäkring (177/2011)
- förordning om prisinformation vid marknadsföring av konsumtionsnyttigheter (1359/1999)
- justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (824/2010).

2.2 EU-direktiv

Följande EU-direktiv knyter an till dessa föreskrifter och anvisningar:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (EGT L 345, 19.12.2002, s. 1–51).

2.3 Bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att utfärda bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser i lag:

- 7 § 3 mom. och 8 § 2 mom. i lagen om bundet långsiktigt sparande
- 9 a § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal.

2.4 Internationella rekommendationer

Följande rekommendation från Europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR), som CESR:s efterträdare Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) har beslutat att bibehålla oförändrad, har beaktats vid utfärdandet av dessa föreskrifter och anvisningar:

- CESR:s anvisningar för faktabladet om beräkning av årlig avgift (CESR's guidelines on the methodology for calculation of the ongoing charges figure in the Key Investor Document, CESR/10-674; CESR:s anvisningar). Anvisningarna finns på ESMA:s webbplats www.esma.europa.eu (på engelska).

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter och anvisningar är att säkerställa att tillsynsobjektens kunder ska få tillräckliga och väsentliga uppgifter om kostnader och intäkter för att fatta beslut om finansiella produkter och tjänster. I dessa föreskrifter och anvisningar presenteras det vilka uppgifter om kostnader och intäkter som är tillräckliga och väsentliga för kunden för att kunden ska kunna välja ett LS-avtal eller ett försäkringsavtal och vilka uppgifter som bör lämnas till kunden under avtalstiden.
- (2) Vidare är syftet att möjliggöra jämförelser mellan likartade produkter utifrån antaganden som har fastställts på enhetliga grunder. Speciellt informationsskyldigheten vid LS-avtal och informationsskyldigheten vid pensionsförsäkringar ska fastställas till samma nivå så att spararna kan jämföra produkter som till målsättningen och beskattningen är likartade.

4 Skyldighet att informera innan avtal ingås

4.1 Uppgifter som ska lämnas innan avtal ingås

- (1) Enligt 7 § 3 mom. i LS-lagen kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas närmare om vilka uppgifter tjänsteleverantören är skyldig att lämna till spararen innan de ingår avtal. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna enligt 7 § 3 mom. i lagen ska lämnas.
- (2) Enligt 9 a § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal får Finansinspektionen meddela föreskrifter om hur kostnaderna för och intäkterna av sparlivförsäkringar och pensionsförsäkringar ska räknas och meddelas.

FÖRESKRIFT (punkterna 3–6)

- (3) Innan LS-avtal ingås ska tillsynsobjektet ge spararen en offertkalkyl och ett sammandrag av offertkalkylen vilka har gjorts i enlighet med föreskrifterna i avsnitten 4.2.1, 4.2.3, 4.3 och 4.6.
- (4) Innan pensionsförsäkring tecknas ska tillsynsobjektet ge spararen en offertkalkyl och ett sammandrag av offertkalkylen vilka har gjorts i enlighet med föreskrifterna i avsnitten 4.2.2, 4.2.3, 4.3 och 4.6.
- (5) Innan sparlivförsäkring tecknas ska tillsynsobjektet ge spararen basfakta om offertkalkylen vilka ska ha sammanställts i enlighet med föreskrifterna i avsnitt 4.4. Vid beräkning av basfakta ska de kostnader som anges i avsnitt 4.6 tas i beaktande. Offertkalkyl behöver inte ges för sparlivförsäkringar. Om spararen ges en offertkalkyl, ska spararen även ges beräkningar som har gjorts i enlighet med avsnitten 4.2.2, 4.2.3 och 4.6.
- (6) Tillsynsobjektet kan utan hinder av punkterna 3–5 ge kunden även andra offertkalkyler.

ANVISNING (punkterna 7–8)

- (7) Tillsynsobjektet bör säkerställa att dess representanter ger spararna den information som förutsätts i dessa föreskrifter och anvisningar.
- (8) Enligt 25 § 1 mom. i lagen om försäkringsförmedling ska försäkringsmäklaren i sitt uppdrag se till att kunden får all den information som behövs för bedömningen av kundens försäkringsbehov och för valet av försäkring innan ett försäkringsavtal ingås, såsom information om till buds stående försäkringsformer, försäkringspremier och

försäkringsvillkor. Finansinspektionen anser att offertkalkylen, sammandraget av offertkalkylen och basfakta om offertkalkylen vilka avses i kapitel 4 i dessa föreskrifter och anvisningar är information som försäkringsmäklaren med stöd av 25 § 1 mom. i lagen om försäkringsförmedling ska ge till kunden.

4.2 Offertkalkyl

4.2.1 Offertkalkyler i LS-avtal

- (9) För spararen ska enligt 4 § i LS-förordningen visas upp minst två beräkningar, som täcker hela spartiden, om utvecklingen av sparmedlen och om de kostnader som tas ut enligt avtalet. Den ena av beräkningarna ska grunda sig på antagandet att avkastningen på sparmedlen är noll. I den andra beräkningen ska en motiverad realistisk bedömning framläggas om förväntad avkastning för valda placeringar.

FÖRESKRIFT (punkterna 10–14)

- (10) Tillsynsobjektet ska fastställa en motiverad realistisk förväntad avkastning utifrån en placeringsallokering som ska erbjudas spararen. Förväntad avkastning fastställs som bruttoavkastning.
- (11) Beräkningarna i 4 § i LS-förordningen ska anges i euro per år för hela spartiden i en tabell:
- sparmedel vid början av året
  - sparmedel vid slutet av året
  - inbetalningar på sparkontot per år
  - avkastningen på sparmedlen efter kostnader
  - kostnader som uppstår då placeringsplanen följs.
- (12) Det sammanlagda beloppet av inbetalningarna på sparkontot, intäkterna och kostnaderna under spartiden ska anges i offertkalkylerna.
- (13) I offertkalkylerna beaktas inte beskattningens effekter. Endast kundrabatter som är bindande för tillsynsobjektet får beaktas i kalkylerna.
- (14) Om offertkalkylerna görs upp enbart för spartiden, ska det av kalkylerna framgå att kostnader som inte har beaktats i kalkylerna kan tas ut för avtalet under tiden för utbetalning av sparmedel.

ANVISNING (punkt 15)

- (15) Finansinspektionen rekommenderar att offertkalkylerna omfattar tiden för utbetalning av sparmedel. Också kostnader som tas ut för utbetalning av sparmedel bör beaktas i kalkylerna.

4.2.2 Offertkalkyler för pensionsförsäkringar

FÖRESKRIFT (punkterna 16–22)

- (16) Offertkalkylen som ska ges till spararen ska innefatta minst två beräkningar: den ena ska grunda sig på en motiverad realistisk förväntad avkastning och den andra på antagandet att avkastningen är noll.
- (17) Tillsynsobjektet ska fastställa en motiverad realistisk förväntad avkastning utifrån en placeringsallokering som ska erbjudas spararen. Realistisk förväntad avkastning för försäkringar med fast beräkningsränta eller för spardelen i sådana försäkringar är det sammanlagda beloppet av beräkningsräntan och de antagna årliga kundåterbäringarna. Dödlighetsåterbäringen på försäkringen ska beaktas som avkastning.
- (18) I offertkalkylerna för försäkringar med fast beräkningsränta ska beloppet av den avtalsenliga beräkningsräntan användas som förväntad avkastning i stället för antagandet att avkastningen är noll, när placeringsplanen har gjorts upp så att alla försäkringspremier styrs till beräkningsräntedelen.
- (19) En beräkning av följande sifferuppgifter i euro per år för hela spartiden ska presenteras i en tabell i offertkalkylen:
- försäkringsbesparingar vid början av året
  - försäkringsbesparingar vid slutet av året
  - försäkringspremier per år
  - avkastningen på försäkringspremierna efter kostnader
  - kostnader som uppstår då försäkringsavtalet följs.
- (20) Det sammanlagda beloppet av försäkringspremier, intäkter och kostnader under spartiden ska anges i offertkalkylerna.
- (21) I offertkalkylerna beaktas inte beskattningens effekter. Endast kundrabatter som är bindande för tillsynsobjektet får beaktas i kalkylerna.
- (22) Om offertkalkylerna görs upp enbart för spartiden, ska det av kalkylerna framgå att kostnader som inte har beaktats i kalkylerna kan tas ut för avtalet under tiden för utbetalning av sparmedel.

ANVISNING (punkt 23)

- (23) Finansinspektionen rekommenderar att offertkalkylerna omfattar tiden för utbetalning av pension. Också kostnader som tas ut för pensionen bör beaktas i kalkylerna. I fråga om livstidspensioner bör utträdesåldern för pensionen vara 100 år i kalkylen.

4.2.3 Utformning av offertkalkyler för LS-avtal och pensionsförsäkringar

FÖRESKRIFT (punkterna 24–27)

- (24) Offertkalkylen ska göras så att inbetalningarna på sparkontot eller försäkringspremierna är konstanta under hela betalningstiden om avtalet gäller regelbundna inbetalningar på sparkontot. Kalkylen ska göras även om kundens betalningsplan innehåller enbart en inbetalning på sparkontot eller en engångsbetalning.

- (25) Kundens personliga placeringsplan, exempelvis placeringsallokering och frekvensen för handeln med värdepapper, ska beaktas vid beräkningen av kostnader och intäkter för kalkylen.
- (26) Av en offertkalkyl som upprättats enligt dessa föreskrifter och anvisningar ska det framgå att kalkylen är en kalkyl som stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar. Av kalkylen ska det framgå att den inte är något löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att till buds stående avtal ska kunna bedömas och jämföras. Kalkylen ska innehålla även ett omnämmande om att siffrorna i kalkylen kan realiseras enbart om de antagna betalnings- och placeringsplanerna i kalkylen följs, den förväntade avkastningen i kalkylen realiseras och kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.
- (27) Offertkalkylen enligt dessa föreskrifter och anvisningar ska ges till spararen som en helhet så att spararen kan urskilja den från det övriga materialet. Kalkylen får inte utformas eller lämnas ut på ett sätt som kan få spararen att betrakta uppgifterna i kalkylen som mindre viktiga än andra uppgifter som lämnas om det erbjudna avtalet.

4.3 Sammandrag av offertkalkylen för LS-avtal och pensionsförsäkringar

FÖRESKRIFT (punkterna 28–31)

- (28) Sammandraget av offertkalkylen ska ges till spararen enligt de modeller som finns i avsnitt 8.1 i dessa föreskrifter och anvisningar.
- (29) Sammandraget ska utformas så att det beskriver läget för avtalet när spartiden upphör och före tiden för utbetalning av sparmedel. Sammandraget ska innehålla följande uppgifter beräknade enligt en motiverad realistisk förväntad avkastning och enligt antagandet att avkastningen är noll:
- inbetalningar på sparkontot eller försäkringspremier
  - avkastning efter kostnader
  - beloppet av sparmedel eller försäkringsbesparingar
  - i fråga om LS-avtal en beräkning av de medel som kan lyftas (till exempel euro/mån.) och i fråga om pensionsförsäkringar en pensionsberäkning (euro/mån.)
  - de kostnader som ska betalas under spartiden
  - de kostnader som ska betalas under spartiden uppgivna som en annualiserad procentuell minskning i avkastningen (årliga kostnader, procent)
  - alla kostnader som tas ut under spartiden i proportion till de sparmedel som spararen skulle få om inga kostnader togs ut.
- (30) Av sammandraget ska det framgå att det stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar. Av sammandraget ska det framgå att det inte är något löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan sammandraget har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras. Sammandraget ska innehålla även ett omnämmande om att siffrorna i sammandraget kan realiseras enbart om de antagna betalnings- och placeringsplanerna i kalkylen följs, den förväntade avkastningen i

sammandraget realiserar och kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

- (31) Sammandraget ska ges till spararen som en helhet så att spararen kan urskilja det från det övriga materialet. Sammandraget får inte utformas eller lämnas ut på ett sätt som kan få spararen att betrakta uppgifterna i sammandraget som mindre viktiga än andra uppgifter som lämnas om det erbjudna avtalet.

4.4 Basfakta om offertkalkylen och offertkalkyler för sparlivförsäkringar

FÖRESKRIFT (punkterna 32–40)

- (32) Basfakta om offertkalkylen för sparlivförsäkringar ska ges till spararen enligt de modeller som finns i avsnitt 8.2 i dessa föreskrifter och anvisningar.
- (33) Basfakta ska utformas så att de beskriver läget för avtalet när spartiden upphör och före tiden för utbetalning av sparmedel. Basfakta ska innehålla följande uppgifter om den fondanknutna försäkringen beräknade enligt antagandet att avkastningen är noll och om försäkringen med fast beräkningsränta beräknade enligt den avtalsenliga beräkningsräntan:
- det sammanlagda beloppet av försäkringspremier som ska betalas
  - beloppet av försäkringsbesparingar
  - kostnader som ska betalas under spartiden i euro
  - de kostnader som ska betalas under spartiden uppgivna som en annualiserad procentuell minskning i avkastningen (årliga kostnader, procent).
- (34) Med försäkring med fast beräkningsränta avses i punkt 33 endast en försäkring där alla försäkringspremier styrs till beräkningsräntedelen.
- (35) Av basfakta ska det framgå att de stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar. Av basfakta ska det framgå att de inte är några löften om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan basfakta har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras. Basfakta ska innehålla även ett omnämnande om att siffrorna i basfakta kan realiserar enbart om de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningar följs, den antagna förväntade avkastningen realiserar och kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.
- (36) Basfakta ska ges till spararen som en helhet så att spararen kan urskilja dem från det övriga materialet. Basfakta får inte utformas eller lämnas ut på ett sätt som kan få spararen att betrakta uppgifterna i basfakta som mindre viktiga än andra uppgifter som lämnas om det erbjudna avtalet.
- (37) Offertkalkyl behöver inte ges för sparlivförsäkringar. Om spararen ges en offertkalkyl, ska spararen även ges beräkningar som har gjorts i enlighet med avsnitten 4.2.2, 4.2.3 och 4.6.
- (38) Om spararen ges en offertkalkyl för en fondanknuten försäkring eller en försäkring som innehåller både en fondanknuten del och en beräkningsräntedel, ska spararen ges både basfakta enligt punkt 32 och basfakta beräknade enligt en motiverad realistisk förväntad avkastning.

- (39) Tillsynsobjektet ska fastställa en motiverad realistisk förväntad avkastning utifrån en placeringsallokering som ska erbjudas spararen. Förväntad avkastning för en spardel med fast beräkningsränta är det sammanlagda beloppet av beräkningsräntan och de antagna årliga kundåterbäringarna. Dödlighetsåterbäringen på försäkringen ska beaktas som avkastning.
- (40) I beräkningarna beaktas inte beskattningens effekter. Endast kundrabatter som är bindande för tillsynsobjektet får beaktas i beräkningarna.

4.5 Basfakta och offertkalkyler i kapitaliseringsavtal

ANVISNING (punkt 41)

- (41) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektet ger spararen de basfakta som avses i avsnitt 4.4 innan kapitaliseringsavtal ingås. Kostnader som anges i avsnitt 4.6 bör beaktas i basfakta. Om spararen ges offertkalkyler, ska en av dem ha gjorts upp i enlighet med föreskrifterna i avsnitten 4.2.2, 4.2.3 och 4.6.

4.6 Kostnader som ska beaktas i offertkalkylen, sammandraget av offertkalkylen och basfakta

FÖRESKRIFT (punkterna 42–47)

- (42) Följande kostnader ska beaktas som kostnader i offertkalkylen, sammandraget av offertkalkylen och basfakta:
- kostnader som tas ut för inbetalningar på sparkontot eller för försäkringspremier
  - kostnader som tas ut för sparmedel eller för försäkringsbesparingar
  - övriga kostnader som tillsynsobjektet i regel tar ut för avtalet
  - avgifter för förvaltning av dödsfallsskyddet
  - kostnader för placeringsfonder, specialplaceringsfonder och motsvarande placeringsobjekt (till exempel placeringskorgar) och en eventuell i stadgarna fastställd skillnad mellan köp- och säljpriser på fondandelar och placeringskorgandelar
  - köp-, sälj- och förvaringsprovisioner för värdepapper som är anknutna till avtalet
  - avgifter för teckning och inlösen av andelar i placeringsfonder, specialplaceringsfonder och motsvarande placeringsobjekt (till exempel placeringskorgar)
  - kostnader för värdeandelskonton som är anknutna till avtalet
  - kostnader för förmögenhetsförvaltning
  - övriga kostnader för placering som kan jämföras med kostnaderna i punktsatserna e–i.
- (43) I fråga om försäkringar med fast beräkningsränta beaktas endast punktsatserna a–d i punkt 42 som kostnader i offertkalkylen.
- (44) Tillsynsobjektet behöver inte som kostnader beakta åtgärdsavgifter som tillsynsobjektet tar ut med anledning av en särskild åtgärdsbegäran från spararen och som inte hänfö-

sig till placering av medel, till exempel avgifter för kalkyler som spararen särskilt har begärt.

- (45) Vid beräkningen av de kostnader som avses i punktsats e i punkt 42 ska de årliga avgifterna för placeringsobjektet beräknas enligt bilagan i avsnitt 8.3 i dessa föreskrifter och anvisningar. Både årliga avgifter och avkastningsbundna avgifter som placeringsobjekten tar ut ska ingå i placeringsobjektets kostnader.
- (46) Om någon avkastningsbunden avgift inte kan beräknas på grund av placeringsobjektets korta verksamhetshistorik eller om historiken inte ger en tillräckligt tillförlitlig bild av placeringsobjektets kostnader på grund av betydande ändringar i avgiftsstrukturen, ska bästa möjliga motiverade skattning av placeringsobjektets kostnader användas. Spararen ska informeras om att en sådan skattning används och varför.
- (47) Om tillsynsobjektet inte har tillgång till information om placeringsobjektets årliga avgifter och sådan information inte är tillgänglig med rimliga åtgärder, ska årliga avgifter bygga på bästa möjliga motiverade skattning av placeringsobjektets kostnader. Spararen ska informeras om att en sådan skattning används och varför.

5 Informationskyldighet under pågående avtalsförhållande

5.1 Uppgifter som ska lämnas under pågående avtalsförhållande

- (1) Enligt 8 § 2 mom. i LS-lagen kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas närmare om vilka uppgifter tjänsteleverantören under pågående avtalsförhållande är skyldig att lämna till spararen och någon annan som har rätt till sparmedlen. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna enligt 8 § 2 mom. ska lämnas.
- (2) Enligt 9 a § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal får Finansinspektionen meddela föreskrifter om hur kostnaderna för och intäkterna av sparlivförsäkringar och pensionsförsäkringar ska räknas och meddelas.

FÖRESKRIFT (punkterna 3–6)

- (3) Tillsynsobjektet ska lämna en rapport om LS-avtalet till spararen och den som har rätt till sparmedlen, och rapporten ska innehålla uppgifter om besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut enligt föreskrifterna i avsnitten 5.2 och 5.8.
- (4) Tillsynsobjektet ska till spararen lämna en rapport om avtalet om pensionsförsäkring som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft, och rapporten ska innehålla uppgifter om besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut enligt föreskrifterna i avsnitten 5.3 och 5.8.
- (5) Tillsynsobjektet ska till spararen lämna en rapport om avtalet om pensionsförsäkring som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft, och rapporten ska innehålla uppgifter om besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut enligt föreskrifterna i avsnitten 5.4 och 5.8.
- (6) Tillsynsobjektet ska till spararen lämna en rapport om avtalet om sparlivförsäkring som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft, och rapporten ska innehålla uppgifter om besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut enligt föreskrifterna i avsnitten 5.5 och 5.8.

ANVISNING (punkterna 7–8)

- (7) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektet till spararen lämnar en rapport om avtalet om sparlivförsäkring som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft, och rapporten ska innehålla uppgifter om besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut enligt föreskrifterna i avsnitten 5.5 och 5.8.

- (8) Tillsynsobjektet bör säkerställa att dess representanter ger spararna den information som förutsätts i dessa föreskrifter och anvisningar.

5.2 LS-avtal

- (9) Enligt 5 § 1 mom. i LS-förordningen ska tjänsteleverantören minst en gång om året lämna en rapport till spararen där åtminstone de uppgifter som nämns i förordningen ingår.

FÖRESKRIFT (punkterna 10–15)

- (10) De uppgifter som avses i 5 § 1 mom. i LS-förordningen ska ges till spararen specificerade för rapporteringsperioden och för hela avtalstiden.
- (11) För rapporteringsperioden ska de uppgifter som avses i 5 § 1 mom. i LS-förordningen uppdelade på följande sätt lämnas till spararen:
- det sammanlagda beloppet av inbetalningar på sparkontot
  - betalningar från sparkontot
  - penningbelopp som inlutit på sparkontot från realisering av placeringar, räntor, utdelningar och andra vinstutdelningsposter
  - sparmedlens marknadsvärde i början och i slutet av rapporteringsperioden och grunderna för fastställande av marknadsvärdet
  - sparmedlens avkastning i euro
  - avkastningen på sparmedlen omvandlad till årlig avkastning med beaktande av inbetalningarna på sparkontot utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem
  - alla kostnader som hänför sig till avtalet i euro
  - de kostnader som tagits ut i procent av de sparmedel som flutit in
  - en redogörelse för grunderna för de kostnader för avtalet som tagits ut av kunden
  - eventuella ändringar som gäller fastställandet av intäkter och kostnader
  - grunderna för fastställande av sparmedlens marknadsvärde.
- (12) För hela avtalstiden ska de uppgifter som avses i 5 § 1 mom. i LS-förordningen uppdelade på följande sätt lämnas till spararen:
- det sammanlagda beloppet av inbetalningar på sparkontot
  - sparmedlens avkastning i euro kumulativt under spartiden
  - avkastningen på sparmedlen omvandlad till årlig avkastning under hela spartiden med beaktande av inbetalningarna på sparkontot utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem
  - alla kostnader som hänför sig till avtalet i euro för hela spartiden
  - förhållandet mellan de kostnader som tagits ut under spartiden och de bruttosparmedel som flutit in uppgivet som annualiserad procent.
- (13) Den årliga avkastning som avses i 5 § 1 mom. 5–6 punkterna ska beräknas som en effektiv årlig avkastning.

- (14) I redogörelsen enligt punktsats i i punkt 11 räcker det inte med att hänvisa till en eller flera prislister.
- (15) De uppgifter som avses i punktsatserna c och e i punkt 12 ska lämnas enbart under spartiden.

ANVISNING (punkterna 16–17)

- (16) Finansinspektionen anser att det räcker att tillsynsobjektet lämnar de uppgifter som avses i 8 § i LS-avtalet enbart för den tid då spararen och tillsynsobjektet har haft ett avtalsförhållande. Tillsynsobjektet behöver inte rapportera besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut under gällande avtalsförhållande mellan spararen och spararens tidigare tjänsteleverantör.
- (17) Finansinspektionen anser att betalningar som hänför sig till placeringar och förvaltning av placeringar¹ är sådana betalningar från sparkontot som avses i 5 § 1 mom. i LS-förordningen.

5.3 Pensionsförsäkringsavtal som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft

FÖRESKRIFT (punkterna 18–23)

- (18) Tillsynsobjektet ska till spararen minst en gång om året lämna en rapport om ett pensionsförsäkringsavtal som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft. Åtminstone de uppgifter som nämns i punkterna 19–20 ska ingå i rapporten. Uppgifterna ska lämnas till spararen specificerade för rapporteringsperioden och för hela avtalstiden.
- (19) För rapporteringsperioden ska följande uppgifter lämnas till spararen:
- det sammanlagda beloppet av betalda försäkringspremier
  - det sammanlagda beloppet av utbetalda pensioner
  - ändringar i försäkringsbesparingarna i euro efter placeringsobjekt (fondbyten och köp och försäljning av övriga placeringsobjekt)
  - andra intäkter än sådana som har flutit in efter förändringen av placeringsobjektets värde (till exempel beräkningsränta, kundåterbäringar och utdelning)
  - försäkringsbesparingar vid början och slutet av rapporteringsperioden
  - försäkringsbesparingarnas nettoavkastning i euro
  - avkastningen på försäkringsbesparingarna omvandlad till effektiv årlig avkastning med beaktande av försäkringspremierna utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem
  - alla kostnader som hänför sig till avtalet i euro
  - de kostnader som tagits ut i procent av det bruttoförsäkringsbesparingar som flutit in

¹ Sidan 6 i finansministeriets promemoria av den 22 december 2009 om LS-förordningen

- j. en redogörelse för grunderna för de kostnader för avtalet som tagits ut av spararen
  - k. eventuella ändringar som gäller fastställandet av intäkter och kostnader
  - l. grunderna för fastställande av värdet för försäkringsbesparingarna.
- (20) För hela avtalsperioden ska följande uppgifter lämnas:
- a. det sammanlagda beloppet av betalda försäkringspremier
  - b. försäkringsbesparingarnas nettoavkastning i euro under spartiden
  - c. avkastningen på försäkringsbesparingarna omvandlad till effektiv årlig avkastning under hela spartiden med beaktande av försäkringspremierna utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem
  - d. alla kostnader som hänför sig till avtalet i euro för hela spartiden
  - e. förhållandet mellan de kostnader som tagits ut för försäkringsbesparingarna under spartiden och det bruttoförsäkringsbesparingar som flutit in uppgivet som annualiserad procent.
- (21) I redogörelsen enligt punktsats j i punkt 19 räcker det inte med att hänvisa till en eller flera prislister.
- (22) Tillsynsobjektet ska lämna den rapport som avses i detta avsnitt åtminstone för den tid då spararen och tillsynsobjektet har haft ett avtalsförhållande. Tillsynsobjektet behöver inte rapportera besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut under gällande avtalsförhållande mellan spararen och spararens tidigare tjänsteleverantör. I anslutning till en beståndsöverlåtelse som två tillsynsobjekt har avtalat om sinsemellan anses avtalsförhållandet ha inletts när avtalsförhållandet mellan spararen och överlåtaren av beståndet har inletts.
- (23) De uppgifter som avses i punktsatserna c och e i punkt 20 ska lämnas enbart under spartiden.

5.4 Pensionsförsäkringsavtal som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft

FÖRESKRIFT (punkterna 26–31)

- (26) Tillsynsobjektet ska till spararen lämna en rapport om ett pensionsförsäkringsavtal som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft. Rapporten ska lämnas minst en gång om året och åtminstone de uppgifter som nämns i punkterna 27–28 ska ingå. Uppgifterna ska lämnas till spararen specificerade för rapporteringsperioden och för tiden efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft.
- (27) För rapporteringsperioden ska följande uppgifter lämnas till spararen:
- a. det sammanlagda beloppet av betalda försäkringspremier
  - b. det sammanlagda beloppet av utbetalda pensioner
  - c. försäkringsbesparingar vid början och slutet av rapporteringsperioden
  - d. försäkringsbesparingarnas nettoavkastning i euro
  - e. avkastningen på försäkringsbesparingarna omvandlad till effektiv årlig avkastning med beaktande av försäkringspremierna utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem

- f. kostnader för försäkringsavtalet exklusive placeringsobjektens kostnader i euro
  - g. de kostnader som har tagits ut för försäkringsavtalet exklusive placeringsobjektens kostnader i procent av det influtna bruttoförsäkringsbesparingarna
  - h. det kapitalavvägda medelvärdet på årliga avgifter för de placeringsfonder och placeringskorgar som är anknutna till försäkringen vid slutet av rapporteringsperioden
  - i. kostnader för de placeringsobjekt som är anknutna till försäkringen efter placeringsobjekt (till exempel årliga avgifter och eventuella avkastningsbundna avgifter för varje placeringsfond i procent)
  - j. redogörelse för de kostnader som tagits ut under rapporteringsperioden
- (28) För tiden efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft ska följande uppgifter lämnas:
- a. det sammanlagda beloppet av betalda försäkringspremier
  - b. försäkringsbesparingarnas nettoavkastning i euro
  - c. avkastningen på försäkringsbesparingarna omvandlad till effektiv årlig avkastning med beaktande av försäkringspremierna utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem.
- (29) Tillsynsobjektet ska lämna den rapport som avses i punkt 26 åtminstone för den tid då spararen och tillsynsobjektet har haft ett avtalsförhållande. Tillsynsobjektet behöver inte rapportera kapital och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut under gällande avtalsförhållande mellan spararen och spararens tidigare tjänsteleverantör. I anslutning till en beståndsöverlåtelse som två tillsynsobjekt har avtalat om sinsemellan anses avtalsförhållandet ha inletts när avtalsförhållandet mellan spararen och överlåtaren av beståndet har inletts.
- (30) Om tillsynsobjektet inte har tillgång till eller med rimliga åtgärder kan skaffa de uppgifter som avses i punktsatserna h–i i punkt 27, ska tillsynsobjektet informera spararen om avsaknaden av informationen och om orsakerna till den i den rapport som avses i punkt 26.
- (31) Tillsynsobjektet ska föra en förteckning över situationer som anges i punkt 30.

ANVISNING (punkt 32)

- (32) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektet lämnar de uppgifter som avses i punkt 28 i rapporten enligt punkt 26 för hela avtalstiden. Om det inte är möjligt för tillsynsobjektet att lämna uppgifter för hela avtalstiden, rekommenderar Finansinspektionen att tillsynsobjektet lämnar uppgifter för en så lång tid som möjligt.

5.5 Sparlivförsäkringsavtal som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft

FÖRESKRIFT (punkterna 33–38)

- (33) Tillsynsobjektet ska till spararen lämna en rapport om ett sparlivförsäkringsavtal som har ingåtts efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft. Rapporten ska lämnas minst en gång om året och åtminstone de uppgifter som nämns i punkterna 34–35 ska

ingå. Uppgifterna ska lämnas till spararen specificerade för rapporteringsperioden och för tiden efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft.

- (34) För rapporteringsperioden ska följande uppgifter lämnas till spararen:
- det sammanlagda beloppet av betalda försäkringspremier
  - det sammanlagda beloppet av utbetalda försäkringsersättningar
  - försäkringsbesparingar vid början och slutet av rapporteringsperioden
  - försäkringsbesparingarnas nettoavkastning i euro
  - avkastningen på försäkringsbesparingarna omvandlad till effektiv årlig avkastning med beaktande av försäkringspremierna utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem
  - kostnader för försäkringsavtalet exklusive placeringsobjektens kostnader i euro
  - de kostnader som har tagits ut för försäkringsavtalet exklusive placeringsobjektens kostnader i procent av det influtna bruttoförsäkringsbesparingarna
  - det kapitalavvägda medelvärdet på årliga avgifter för de placeringsfonder och placeringskorgar som är anknutna till försäkringen
  - kostnader för de placeringsobjekt som är anknutna till försäkringen efter placeringsobjekt (till exempel årliga avgifter och eventuella avkastningsbundna avgifter för varje placeringsfond i procent)
  - redogörelse för de kostnader som tagits ut under rapporteringsperioden
- (35) För tiden efter att dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft ska följande uppgifter lämnas:
- det sammanlagda beloppet av betalda försäkringspremier
  - försäkringsbesparingarnas nettoavkastning i euro
  - avkastningen på försäkringsbesparingarna omvandlad till effektiv årlig avkastning med beaktande av försäkringspremierna utan avdrag för de kostnader som har tagits ut för dem.
- (36) Tillsynsobjektet ska lämna den rapport som avses i punkt 33 åtminstone för den tid då spararen och tillsynsobjektet har haft ett avtalsförhållande. Tillsynsobjektet behöver inte rapportera besparingar och intäkter som flutit in och kostnader som tagits ut under gällande avtalsförhållande mellan spararen och spararens tidigare tjänsteleverantör. I anslutning till en beståndsöverlåtelse som två tillsynsobjekt har avtalat om sinsemellan anses avtalsförhållandet ha inletts när avtalsförhållandet mellan spararen och överlåtaren av beståndet har inletts.
- (37) Om tillsynsobjektet inte med rimliga åtgärder har tillgång till de uppgifter som avses i punktsatserna h–i i punkt 34, ska tillsynsobjektet informera spararen om avsaknaden av informationen och om orsakerna till den i den rapport som avses i punkt 33.
- (38) Tillsynsobjektet ska föra en förteckning över situationer som anges i punkt 37.

5.6 Sparlivförsäkringar som har tecknats innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft

ANVISNING (punkt 39)

- (39) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektet till spararen lämnar en rapport om sparlivförsäkringsavtal som har ingåtts innan dessa föreskrifter och anvisningar trätt i kraft. Rapporten ska sammanställas i enlighet med föreskrifterna i avsnitten 5.5 och 5.8.

5.7 Kapitaliseringsavtal

ANVISNING (punkt 40)

- (40) Finansinspektionen rekommenderar att tillsynsobjektet lämnar en rapport om kapitaliseringsavtalen till spararen. Rapporten ska sammanställas i enlighet med föreskrifterna i avsnitten 5.5 och 5.8.

5.8 Metod för beräkning av intäkter och kostnader

FÖRESKRIFT (punkterna 41–45)

- (41) Den årliga avkastningen ska beräknas enligt en effektiv årlig avkastning. Alla ökning och minskningar i avtalets besparingar ska beaktas som poster som kan jämföras med avgifter vid beräkningen av den effektiva årliga avkastningen. Principerna i justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (824/2010) ska tillämpas vid beräkningen av den effektiva årliga avkastningen. Vid beräkningen av den effektiva årliga avkastningen kan ökning och minskningar i avtalets besparing antas ske en gång om året, antingen vid början eller vid slutet av rapporteringsperioden.
- (42) Vid beräkningen kan följande förenklingar göras för den tidsperiod då det inte är möjligt för tillsynsobjektet att få de uppgifter som behövs vid beräkningen av den effektiva årliga avkastningen:
- i uppgifterna beaktas endast försäkringspremierna och/eller
  - avgifter och eventuella kostnader hänförs till början av försäkringen.
- Om inte heller uppgifterna om betalda försäkringspremier är tillgängliga för en viss tidsperiod, kan beräkningen påbörjas vid den tidpunkt då uppgifterna är tillgängliga framöver. Då beaktas inte heller besparingarna för den tidsperiod under vilken uppgifterna om försäkringspremierna inte har varit tillgängliga.
- (43) Vid beräkningen av kostnaderna beaktas de kostnader som har tagits ut av spararen under året och som fastställs i punkt 42 i kapitel 4. Dessutom ska tillsynsobjektet vid beräkningen av kostnaderna beakta vad som föreskrivs i punkterna 43–47 i kapitel 4. Kostnaderna för placeringsfonder, specialplaceringsfonder och motsvarande placeringsobjekt (till exempel placeringskorgar) kan dock beräknas med följande antaganden:
- kapital: kapital i genomsnitt som har beräknats utifrån månadsobservationerna under rapporteringsperioden

- placeringsallokering: placeringsallokering i slutet av rapporteringsperioden
  - kostnadsbelastning: kapitalavvägt medeltal som har beräknats utifrån placeringsallokeringen i slutet av rapporteringsperioden.
- (44) De bruttosparmedel som avses i punkterna 11–12 i detta kapitel och det bruttoförsäkringsbesparingar som avses i punkterna 19–20 och 27 ska beräknas genom att alla kostnader som har tagits ut för avtalet läggs till i sparmedlen eller försäkringsbesparingarna.
- (45) Vid beräkningen av den nettoavkastning i euro som avses i avsnitten 5.2, 5.3, 5.4 och 5.5 ska det i sparmedlen och försäkringsbesparingarna även beaktas eventuell utbetalning av sparmedel och återköp av försäkringsbesparingar.

6 Övergångs- och ikraftträdandebestämmelser

- (1) De föreskrifter och anvisningar om LS-avtal som ingår i dessa föreskrifter och anvisningar gäller från och med den 1 april 2013.
- (2) De föreskrifter och anvisningar om försäkringsavtal som ingår i kapitel 4 i dessa föreskrifter och anvisningar gäller från och med den 1 april 2013.
- (3) De föreskrifter och anvisningar om försäkringsavtal som ingår i kapitel 5 i dessa föreskrifter och anvisningar gäller från och med den 1 juli 2013.
- (4) På försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 april 2013 tillämpas från och med den 1 juli 2014 de föreskrifter och anvisningar som ingår i kapitel 5 i dessa föreskrifter och anvisningar, trots vad som föreskrivs i punkt (3).

7 Upphävda föreskrifter och anvisningar

- (1) När dessa föreskrifter och anvisningar träder i kraft upphävs följande av Finansinspektionens ställningstaganden:
- Försäkringsinspektionens ställningstagande över marknadsföring av försäkringssparande (dnr 1/002/2002) upphävs i de delar som rör presenterande av kostnader och intäkter
  - Försäkringsinspektionens ställningstagande över god försäljningspraxis i marknadsföringen av liv- och pensionsförsäkringar till personkunder (dnr 9/002/2007) upphävs i de delar som rör presenterande av kostnader och intäkter.

8 Bilagor

8.1 Modeller för sammandrag av offertkalkylen

8.1.1 LS-avtal

Denna kalkyl över sparmedel som flyter in och kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån antagandet att avtalet inte ger någon avkastning. Av kalkylen framgår vilken avkastning avtalet åtminstone ska ge för att täcka kostnaderna.

förväntad avkastning 0 %/år	
inbetalningar på sparkontot, euro	XX
avkastning efter kostnader, euro	-XX
sparmedel, euro	XX
beräkning av den andel av medlen som kan lyftas, euro/mån.	XX
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	XX
årliga kostnader	x,x %
totala kostnader under spartiden i förhållande till inbetalningarna på sparkontot	x,x %

Denna kalkyl över sparmedel som flyter in och kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån den förväntade avkastningen i placeringsplanen.

förväntad avkastning xx %/år	
inbetalningar på sparkontot, euro	XX
avkastning efter kostnader, euro	XX
sparmedel, euro	XX
beräkning av den andel av medlen som kan lyftas, euro/mån.	XX
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	XX
årliga kostnader	x,x %
totala kostnader under spartiden i förhållande till de sparmedel som kunden skulle få om inga kostnader togs ut	x,x %

Detta sammandrag av offertkalkylen stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter. Sammandraget beskriver läget vid slutet av spartiden. Offertkalkylen är inget löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras.

De siffror som presenteras i offertkalkylen kan realiseras enbart om

- de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningen följs
- den förväntade avkastningen i kalkylen realiseras
- kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

8.1.2 Fondanknutna pensionsförsäkringar

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån antagandet att avtalet inte ger någon avkastning. Av kalkylen framgår vilken avkastning avtalet åtminstone ska ge för att täcka kostnaderna.

förväntad avkastning 0 %/år	
försäkringspremier, euro	XX
avkastning efter kostnader, euro	-XX
försäkringsbesparingar, euro	XX
beräkning av pensionen, euro/mån.	XX
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	XX
årliga kostnader	x,x %
totala kostnader under spartiden i förhållande till försäkringspremierna	x,x %

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån den förväntade avkastningen i placeringsplanen.

förväntad avkastning xx %/år	
försäkringspremier, euro	XX
avkastning efter kostnader, euro	XX
försäkringsbesparingar, euro	XX
beräkning av pensionen, euro/mån.	XX
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	XX
årliga kostnader	x,x %
totala kostnader under spartiden i förhållande till det försäkringsbesparingar som kunden skulle få om inga kostnader togs ut	x,x %

Detta sammandrag av offertkalkylen stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter. Sammandraget beskriver läget vid slutet av spartiden. Offertkalkylen är inget löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras.

De siffror som presenteras i offertkalkylen kan realiseras enbart om

- de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningen följs
- den förväntade avkastningen i kalkylen realiseras
- kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

8.1.3 Pensionsförsäkringar med fast beräkningsränta

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden bygger på en avtalsenlig beräkningsränta.

beräkningsränta xx %/år	
försäkringspremier, euro	XX
avkastning efter kostnader, euro	-XX
försäkringsbesparingar, euro	XX
beräkning av pensionen, euro/mån.	XX
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	XX
årliga kostnader	x,x %
totala kostnader under spartiden i förhållande till det försäkringsbesparingar som kunden skulle få om inga kostnader togs ut	x,x %

Detta sammandrag av offertkalkylen stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter. Sammandraget beskriver läget vid slutet av spartiden. Offertkalkylen är inget löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras.

De siffror som presenteras i offertkalkylen kan realiseras enbart om

- de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningen följs
- den förväntade avkastningen i kalkylen realiseras
- kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

8.2 Modell för basfakta om offertkalkylen

8.2.1 Fondanknutna sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal (om spararen inte ges någon offertkalkyl)

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån antagandet att avtalet inte ger någon avkastning. Av kalkylen framgår vilken avkastning avtalet åtminstone ska ge för att täcka kostnaderna.

föväntad avkastning 0 %/år	
försäkringspremier, euro	xx
försäkringsbesparingar vid slutet av spartiden, euro	xx
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	xx
årliga kostnader	x,x %

Detta sammandrag av offertkalkylen stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter. Sammandraget beskriver läget vid slutet av spartiden. Offertkalkylen är inget löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras.

De siffror som presenteras i offertkalkylen kan realiserars enbart om

- de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningen följs
- den förväntade avkastningen i kalkylen realiserars
- kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

8.2.2 Sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal med fast beräkningsränta (om spararen inte ges någon offertkalkyl)

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden bygger på en avtalsenlig beräkningsränta.

beräkningsränta xx %/år	
försäkringspremier, euro	xx
försäkringsbesparingar, euro	xx
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	xx
årliga kostnader	x,x %

Detta sammandrag av offertkalkylen stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter. Sammandraget beskriver läget vid slutet av spartiden. Offertkalkylen är inget löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras.

De siffror som presenteras i offertkalkylen kan realiserars enbart om

- de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningen följs
- den förväntade avkastningen i kalkylen realiserars
- kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

8.2.3 Fondanknutna sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal (om spararen ges en offertkalkyl)

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån antagandet att avtalet inte ger någon avkastning. Av kalkylen framgår vilken avkastning avtalet åtminstone ska ge för att täcka kostnaderna.

förväntad avkastning 0 %/år	
försäkringspremier, euro	xx
försäkringsbesparingar vid slutet av spartiden, euro	xx
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	xx
årliga kostnader	x,x %

Denna kalkyl över det försäkringsbesparingar som flyter in och de kostnader som ska betalas under spartiden har gjorts upp utifrån en förväntad avkastning som grundar sig på placeringsplanen.

förväntad avkastning x %/år	
försäkringspremier, euro	xx
försäkringsbesparingar, euro	xx
kostnader som ska betalas under spartiden, euro	xx
årliga kostnader	x,x %

Detta sammandrag av offertkalkylen stämmer överens med Finansinspektionens föreskrifter. Sammandraget beskriver läget vid slutet av spartiden. Offertkalkylen är inget löfte om kommande avkastning eller influtet kapital och inte heller någon bindande beskrivning av vilka kostnader som ska tas ut, utan kalkylen har gjorts upp för att avtal ska kunna bedömas och jämföras.

De siffror som presenteras i offertkalkylen kan realiseras enbart om

- de betalnings- och placeringsplaner som har antagits vid beräkningen följs
- den förväntade avkastningen i kalkylen realiseras
- kostnaderna för avtalet och placeringarna inte förändras under avtalstiden.

8.3 Beräkning av årliga avgifter för faktablad med basfakta för investerare²

Datum: 1.7.2010

Referens: CESR/10-674

CESR:s anvisningar för faktabladet om beräkning av årlig avgift

Sammanfattning

1. Europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR) publicerade i oktober 2009 sitt råd till Europeiska kommissionen om formen och innehållet i de fakta som ska anges i faktabladet med basfakta för investerare (CESR/09/949). CESR kompletterade i december 2009 rådet genom att publicera två tekniska metodbeskrivningar. Den ena beskrivningen rörde risk-/vinstnivåindikatorer (CESR/09-1026) och den andra årliga avgifter (CESR/09-1028). Kommissionen har konstaterat att de aktuella metoderna bättre kan införas genom bindande tekniska standarder från den nya Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) än genom genomförandeåtgärder på nivå 2. Fram till grundandet av ESMA anger CESR metoderna genom råd på nivå 3 för att förtydliga genomförandet av kraven på nya fondföretag i branschen.
2. De metoder för beräkning av årliga avgifter som beskrivs i dessa anvisningar gäller alla företag för kollektiva investeringar med överlåtbara värdepapper (fondföretag, UCITS). Syftet med metoderna är att säkerställa att siffrorna beräknas på ett enhetligt sätt varvid det är enklare för placerarna att jämföra olika fondföretag. I metodbeskrivningen specificeras det på ett tydligt sätt vilka poster som ska ingå i årliga avgifter. Utgångspunkten är att alla kostnadsposter som betalas ur fondens tillgångar ska beaktas såvida de inte uttryckligen undantas från beräkningen. Avkastningsbundna avgifter och transaktionskostnader undantas från beräkningen (till exempel de tecknings- och inlösenavgifter som investeraren har betalat). Retroaktiva beräkningar som bygger på reviderat bokslut ska tillämpas alltid när det är möjligt. I metoderna beaktas även behovet att anpassa i fråga om nya fonder eller i situationer där kostnaderna för en befintlig fond har förändrats i väsentlig mån.

² CESR:s anvisningar för faktabladet om beräkning av årlig avgift

Bakgrund och inledning

1. I det tekniska rådet om basfakta för investerare gällande fondföretag (nedan "rådet") som CESR gav till Europeiska kommissionen den 28 oktober 2009 (CESR/09-949) presenterade CESR ett flertal rekommendationer om bättre praxis för presenterande av avgifter, inklusive en tydligare specifikation över olika typer av avgifter och ett harmoniserat presentationssätt. I anslutning till detta föreslog CESR att varje fondföretag i basfakta för investerare presenterar en sifferuppgift som beskriver alla årliga avgifter och övriga periodvisa avgifter som betalas ur fondens tillgångar. Denna uppgift "årliga avgifter" bör beräknas med harmoniserade metoder. CESR presenterade metoderna för kommissionen som en del av anvisningarna på nivå 2, som lämnades ut i december 2009 (CESR/09-1028). Dessutom publicerade CESR ett återkopplingsmeddelande där det beskrivs på vilket sätt de inkomna svaren för samråd hade beaktats i rådet (CESR/09-995).
2. Efter CESR:s råd inledde Europeiska kommissionen beredningen av genomförandeåtgärderna på nivå 2 till stöd för kraven på nivå 1 i det reviderade fondföretagsdirektivet (2009/65/EG). CESR:s råd om presenterande av avgifter – speciellt del 5 i CESR/09-949 – inkluderades i genomförandeåtgärderna på nivå 2 utan väsentliga ändringar i deras innehåll. Detta framgår av artiklarna 10–14, 24, 30, 33 och bilaga II i förordningen om genomförande av direktivet rörande basfakta³.
3. I anslutning till beredningen av genomförandeåtgärderna konstaterade kommissionen att de tekniska metodbeskrivningarna, som enligt kommissionen utgör en relevant del av rådet, bättre skulle kunna införas genom bindande standarder som omfattas av det nya EU-tillsynssystemet än genom reglerna på nivå 2. I metodbeskrivningarna ingår detaljerade metoder för beräkning av varje fondföretags årliga avgifter och av samlingsindikatorn för risk och avkastning (för den senare, se CESR/10-673).
4. Kommissionen anser att dessa metoder är en viktig faktor för att faktabladet med basfakta för investerare ska kunna uppfylla sin uppgift och för att faktabladet ska kunna tillämpas på ett harmoniserat sätt och framhåller att alla faktablad bör vara enhetliga och bindande för alla fondföretag. Dessutom har kommissionen konstaterat att metoderna, på grund av sina mycket tekniska egenskaper som har anpassats till det rådande marknadsläget, sannolikt kräver fortsatt arbete inom CESR för att den framtida marknadsutvecklingen ska kunna beaktas på behörigt sätt och i rätt tid. På så sätt kan tillämpningen av metoderna övervakas tillräckligt smidigt från år till år och genom nödvändiga anpassningar.
5. Av dessa skäl beslutade kommissionen att den kommande Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) borde införa metoderna i sin helhet genom tekniska standarder. Till dess inför CESR metoderna genom anvisningar på nivå 3. Detta medför tydlighet och säkerhet i branschen när det gäller att genomföra kraven på nya fondföretag som helhet. De berörda parterna bör ta i beaktande att innehållet i metoderna i sig inte har ändrats, utan att det är detsamma som i versionen av den 22 december 2009 (CESR/09-1028).

³ Kommissionens förordning 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

Metod för beräkning av årliga avgifter

Fondbolag som förvaltar fondföretag ska tillämpa följande metoder för beräkning av årliga avgifter enligt artikel 10.2 b) i förordningen om genomförande av direktivet rörande basfakta:

1. Fondbolag som förvaltar fondföretag:
  - (a) svarar för beräkning av årliga avgifter och för exakt presenterande av avgifterna i faktabladet med basfakta för investerare
  - (b) inför rutiner enligt dessa metoder och dokumenterar dem på ett tillräckligt sätt
  - (c) förvarar materialet om alla beräkningar i 5 år från och med det datum då den aktuella versionen av faktabladet med basfakta för investerare publicerades.

Definition av årliga avgifter som ska presenteras

2. "Årliga avgifter" i basfakta för investerare är avgifter som har dragits av från fondföretagets tillgångar och som tas ut eller kan tas ut med stöd av nationella lagar och bestämmelser, fondstadgar, fondföretagets stiftelsehandlingar eller fondprospektet. Sifferuppgiften som presenteras i basfakta ska beskriva alla avgifter som har tagits ut under en bestämd period, exklusive undantagen i punkt (5) nedan.
3. I årliga avgifter ingår alla slags avgifter som har betalats ur fondföretagets tillgångar oberoende av om de är nödvändiga kostnader som verksamheten förutsätter eller arvoden som har betalats till en instans som är anknuten till fondföretaget eller som har tillhandahållit tjänster till fondföretaget. Sådana avgifter kan ha angetts eller beräknats på olika sätt (till exempel fast avgift, andel av tillgångarna, avgift för en åtgärd).
4. Nedan presenteras en riktgivande, men inte uttömmande förteckning över årliga avgifter som ska ingå i den sifferuppgift som offentliggörs, om avgifterna dras av från fondföretagets tillgångar.
  - (a) Alla betalningar till följande parter, inklusive instanser som dessa har överfört en del av sina uppgifter till:
    - fondbolag som förvaltar fondföretag
    - fondföretagets ledning om fondföretaget är ett investeringsbolag
    - förvaringsinstitut
    - underdepåhållare
    - eventuella placeringsrådgivare
  - (b) alla avgifter till ovan nämnda personer som tillhandahåller externa tjänster, inklusive följande:
    - tillhandahållare av värdeberäkningstjänster och tjänster för fondens bokföring
    - tjänstetillhandahållare för aktieägare, inklusive fondföretagets ombud för registrering av värdepapper och fondhandlare som är formella ägare till aktier i fondföretaget och som tillhandahåller redovisningstjänster till de verkliga ägarna (med "beneficial interest") till aktierna
  - (c) registreringsavgifter, tillsynsavgifter och liknande avgifter
  - (d) revisionsarvoden
  - (e) avgifter för juridisk rådgivning och expertis
  - (f) eventuella utdelningskostnader.
5. Följande arvoden och avgifter hör inte till de årliga avgifter som ska presenteras i basfakta för investerare:
  - (a) tecknings-/inlösenavgifter eller övriga belopp som investeraren har betalat direkt eller som ska dras av från den avgift som har betalats eller tas ut av investeraren

- (b) avkastningsbundna avgifter som betalas till fondbolaget eller vilken rådgivare som helst
  - (c) låneräntor
  - (d) avgifter till tredje parter till följd av köp eller försäljning av värdepapper som ingår i fondföretagets portfölj, oberoende av om kostnaderna är direkta (till exempel provisioner för värdepappersförmedling, skatter och liknande avgifter) eller indirekta (till exempel transaktionskostnader för värdepapper, kurskillnader (spreadkostnader)).
  - (e) kostnader för besittning av finansiella derivat (till exempel begäran om tilläggssäkerheter)
  - (f) värdet på produkter eller tjänster som har tillhandahållits till följd av utförandet av uppdrag för ett fondbolag eller en annan närstående person ("mjuka provisioner" eller motsvarande arrangemang)
6. Utelämnande av courtage enligt punkt 5 (d) gäller inte följande:
- (a) avgifter som grundar sig på transaktioner till personer som uppräknas i punkterna 4 (a) eller (b) om mottagaren inte är redovisningsskyldig gentemot fondföretaget; alla sådana belopp ska beaktas i den offentliggjorda sifferuppgiften
  - (b) muiden yhteissijoitusyrittysten (UCITS) tai yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (CIU) osuuksien ostamisesta tai myymisestä aiheutuneita kustannuksia.kostnader för köp eller försäljning av andelar i övriga fondföretag (UCITS) eller företag för kollektiva investeringar (CIU). Ne lasketaan kohdan 8(f) mukaisesti.De ska beräknas enligt punkt 8 (f).
7. Utifrån ett avtal om avgiftsdelning kan fondbolaget eller någon annan instans helt eller delvis betala driftskostnader som normalt ingår i årliga avgifter.
- (c) Arvoden som fondbolaget (eller en annan person) har fått och som grundar sig på avtal om avgiftsdelning ska beaktas och läggas till i årliga avgifter. Eventuella exempel är ersättningar till fondbolaget utifrån ett avtal om avgiftsdelning som har ingåtts med en värdepappersförmedlare om transaktionskostnader eller med ett förvaringsinstitut om avkastning på aktielånet.
  - (d) Allmänt taget ska avtal om avgiftsdelning inte beaktas om de gäller avgifter som redan har presenterats i de årliga avgifterna (till exempel ersättning till fondbolaget utifrån ett avtal om avgiftsdelning som har ingåtts med fonden; på detta tillämpas punkt 4 (a) ovan). I fråga om fondföretag som placerar i andra företag för kollektiva investeringar (underliggande fonder) ska avtalen om avgiftsdelning mellan det fondbolag som förvaltar fondföretaget och den underliggande fonden eller dess innehavare eller dess förvaltningsbolag emellertid beaktas såvida de inte har beaktats i enlighet med stycke 8 nedan.
8. Om ett fondföretag placerar en betydande del av sina tillgångar i andra fondföretag eller underliggande fonder och på så sätt lämnar de uppgifter som krävs i artikel 55.3 stycke 2 i fondföretagsdirektivet, ska årliga avgifter för den underliggande fonden beaktas i de årliga avgifterna. Följande ska beaktas vid beräkningen:
- (a) om en underliggande fond är en fond enligt direktivet (eller en fond som omfattas av nationell reglering och som beslutar att iakttä kraven på basfakta för investerare), ska de senast tillgängliga uppgifterna användas; dessa kan vara en sifferuppgift som har offentliggjorts av den underliggande fonden, dess innehavare eller dess förvaltningsbolag, eller en sifferuppgift som har beräknats av en pålitlig tredje part om denna sifferuppgift är mer aktuell än den offentliggjorda sifferuppgiften
  - (b) om en underliggande fond förvaltas av ett fondbolag som förvaltar ett företag för kollektiva investeringar som gör placeringar eller av ett bolag som är anknutet till det (enligt definitionen i artikel 55.3 stycke 1 i fondföretagsdirektivet), men

kriterierna i punkt (a) inte är uppfyllda, ska det fondbolag som förvaltar fondföretaget göra sin bästa skattning av årliga avgifter i enlighet med dessa metoder

- (c) om en underliggande fond inte uppfyller definitionerna i punkt (a) eller (b) och inte offentliggör sina årliga avgifter, ska det fondbolag som förvaltar fondföretaget antingen använda de offentliggjorda uppgifterna som är ett användbart substitut för årliga avgifter (till exempel det totalkostnadsförhållande som har offentliggjorts av en tillförlitlig källa) eller på något annat sätt presentera sin bästa skattning av deras maximinivå, som bygger på det gällande fondprospektet för den underliggande fonden och på granskningen av de senaste översikterna och bokslutet
- (d) om de underliggande fonder som avses i punkt (c) utgör mindre än 15 procent av fondföretagets tillgångar, kan årliga förvaltningsavgifter för den underliggande fonden användas vid beräkningen och årliga avgifter behöver inte beräknas
- (e) i alla fall kan årliga avgifter revideras nedåt om det tillämpas arrangemang (som inte framgår av fondens resultaträkning) där fondföretaget som placerar får återbäring av de avgifter som den underliggande fonden har tagit ut
- (f) om ett företag för kollektiva investeringar ska betala tecknings- och/eller inlösenavgifter för köp eller försäljning av andelar i en underliggande fond, sammanräknas värdet på ifrågakvarande avgifter under rapportperioden och beaktas i årliga avgifter.

9. Om ett fondföretag är en paraplyfond enligt direktivet, ska fondföretagets varje delfond behandlas separat vid beräkningen, men kostnader som tillhör hela fondföretaget ska fördelas mellan alla placerare i delfonden på en jämlik grund.

Beräkningsmetod (exklusive nya fonder)

10. Årliga avgifter är förhållandet mellan offentliggjorda totala kostnader och fondföretagets nettotillgångar i genomsnitt, som beräknas enligt denna del. Det uppges som ett procenttal med två decimalers noggrannhet.
11. Enligt avsnitt 3 i förordningen om genomförande av direktivet rörande basfakta ska årliga avgifter beräknas på faktiska kostnader minst en gång om året i efterhand. I fall där retroaktivt beräknade sifferuppgifter anses vara olämpliga på grund av en relevant ändring (till exempel höjning av förvaltningsavgiften), kan en skattning tillämpas istället tills tillförlitliga retroaktiva sifferuppgifter som beskriver effekterna av den aktuella relevanta ändringen finns tillgängliga.
12. För varje andelskategori görs en separat beräkning, men för likartade andelskategorier räcker en beräkning (se även artikel 26 om faktablad för aktiekategorier i förordningen om genomförande av direktivet rörande basfakta).
13. Den retroaktiva sifferuppgiften ska bygga på senaste kostnadskalkyler som fondbolaget har motiverat som lämpliga för detta ändamål. Sifferuppgiften kan bygga på kostnader i fondföretagets årsberättelse eller halvårsrapport om översikten är tillräckligt ny. Om översikten inte är tillräckligt ny, tillämpas en jämförbar beräkning som ska bygga på de avgifter som har tagits ut under en nyare period på tolv månader. Avgifterna ska anges inklusive alla skatter, det vill säga i brutto.
14. De genomsnittliga nettotillgångarna ska beräknas för samma period som avgifterna och på fondföretagets nettotillgångar vid varje tidpunkt för beräkning av nettotillgångsvärde (NAV) (till exempel dagliga nettotillgångsvärden om detta är den normala frekvens för beräkningen av nettotillgångsvärden som godkänts av fondföretagets behöriga tillsynsmyndighet).

15. Om årliga avgifter för en underliggande fond ska beaktas vid beräkningen av årliga avgifter
- (a) hänförs varje underliggande fonds årliga avgifter (eller liknande) till fondföretaget i den proportion som den underliggande fonden utgör av fondföretagets nettotillgångar på beräkningsdagen (den dag som sifferuppgifterna för fondföretaget har samlats in)
  - (b) läggs alla fördelade sifferuppgifter till i de årliga avgifterna för det fondföretag som placerar. Då presenteras de sammanräknade avgifterna ("syntetiska årliga avgifter") som en enskild sifferuppgift.
16. Uppgifter om årliga avgifter för föregående år/perioder bör presenteras på ett ställe (till exempel på fondbolagets webbplats) som i basfakta för investerare specificeras som allmän källa för investerare som vill ha mer information.

Beräkningsmetod för nya fonder

17. Samma metod ska tillämpas som vid retroaktiv beräkning, men med följande skillnader:
- (a) föreskrifterna i styckena 13–14 ovan tillämpas inte, istället används skattningar enligt artikel 13 i förordningen om genomförande av direktivet rörande basfakta
  - (b) om ett fondbolag anser att presenterandet av en sifferuppgift med två decimalers noggrannhet ger investerarna en skenbar bild av noggrannheten, räcker det att sifferuppgiften presenteras med en decimalers noggrannhet
  - (c) det antas, om inget annat anges i fondprospektet, att inga rabatter har beviljats till fördel för fonden och inga arvoden har avståtts från.
18. Fondbolaget ska se till att de skattade uppgifternas överensstämmelse följs upp. Fondbolaget fastställer när det är ändamålsenligt att använda faktiska sifferuppgifter i stället för skattningar, men bolaget ska i varje fall tolv månader efter tillhandahållandet av andelar i en medlemsstat kontrollera att skattningarna är riktiga genom att beräkna de faktiska årliga avgifterna.